Priroda i društvo, 3.razred

Domena i ishod	Razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **5**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **4**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **3**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **2**
A - Organiziranost svijeta oko nas **A.3.1. Učenik zaključuje o organiziranosti prirode.**	Opisuje osnovna obilježja živih bića. Razvrstava biljke iz zavičaja u skupine prema odabranome kriteriju (zeljaste, drvenaste, vazdazelene i sl.). Prepoznaje obilježja životinja u svome zavičaju te ih razvrstava u skupine (npr. mesožderi, biljožderi ili svežderi i sl.). Prepoznaje osnovne dijelove biljke i njihovu ulogu. Istražuje različita svojstva i stanja vode. Uočava i razlikuje vremenske pojave (npr. snijeg, tuča, magla, mraz, inje, vjetar...). Zaključuje da se tijelo sastoji od dijelova – organa i da dijelovi čine cjelinu, organizam o kojemu se treba brinuti.	Zaključuje o obilježjima živih bića, svojstvima i stanjima tvari i vremenskim pojavama, razvrstava ih prema kriteriju, prikazuje i objašnjava njihovu organiziranost.	Analizira obilježja živih bića, svojstva i stanja tvari i vremenske pojave, razvrstava ih prema kriteriju, prikazuje i objašnjava njihovu organiziranost.	Uspoređuje obilježja živih bića, svojstva i stanja tvari i vremenske pojave, razvrstava ih prema kriteriju, prikazuje i opisuje njihovu organiziranost.	Uz pomoć uspoređuje obilježja živih bića, svojstva i stanja tvari i vremenske pojave, razvrstava ih prema kriteriju, prikazuje i opisuje njihovu organiziranost. posredni okoliš.
A.3.2. Učenik prikazuje vremenski slijed događaja i procjenjuje njihovu važnost.	Prikazuje vremenski slijed događaja na vremenskoj crti ili lenti vremena (desetljeće u životu učenika i njegove obitelji, stoljeće i tisućljeće na primjeru kulturno-povijesnih spomenika koje učenici mogu neposredno promatrati, važniji događaji i sl.) i procjenjuje njihovu važnost.	Prikazuje vremenski slijed događaja u zavičaju u desetljeću, stoljeću i tisućljeću i razmatra njihovu važnost.	Prikazuje vremenski slijed događaja u zavičaju u desetljeću, stoljeću i tisućljeću i opisuje njihovu važnost.	Uz pomoć prikazuje vremenski slijed događaja u zavičaju u desetljeću, stoljeću i tisućljeću i opisuje njihovu važnost.	Uz pomoć prikazuje vremenski slijed događaja u zavičaju u desetljeću, stoljeću i tisućljeću.
A.3.3.					

Učenik zaključuje o organiziranosti lokalne zajednice, uspoređuje prikaze različitih prostora.	Opisuje organiziranost lokalne zajednice u svome zavičaju (gradonačelnik, načelnik i sl.).Imenuje strane svijeta. Primjenjuje pravila organizacije i označavanja prostora u izradi ili korištenju plana mjesta, čitanju geografske karte (tumač znakova, prikaz simbolima na planu mjesta i geografskoj karti, piktogrami i sl.). Opisuje izgled zavičaja te ga uspoređuje s umanjenim prikazom. Opisuje prometnu povezanost zavičaja.	Zaključuje o organiziranosti lokalne zajednice, uspoređuje prikaze prostora na planu mjesta i geografskoj karti.	Navodi primjere organiziranosti lokalne zajednice te objašnjava i pokazuje pravila prikaza organiziranosti prostora na planu mjesta i geografskoj karti.	Opisuje organiziranost lokalne zajednice i pravila prikaza organiziranosti prostora na planu mjesta i geografskoj karti.	Uz pomoć opisuje organiziranost lokalne zajednice te prepoznaje pravila prikaza organiziranosti prostora na planu mjesta i geografskoj karti.
Domena i ishod	Razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **5**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **4**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **3**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **2**
B – Promjene i odnosi **B.3.1. Učenik raspravlja o važnosti odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi.**	Odgovorno se ponaša prema sebi, drugima, svome zdravlju i zdravlju drugih osoba. Prepoznaje važnost okružja za očuvanje tjelesnoga, ali i mentalnoga zdravlja (obitelj, prijatelji). Odgovorno se ponaša prema biljkama i životinjama u zavičaju i širem prostoru. Procjenjuje utjecaj čovjeka na biljke i životinje u zavičaju. Opisuje djelovanje onečišćenja na zdravlje čovjeka. Opisuje utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš.	Raspravlja o važnosti odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi.	Objašnjava svojim riječima i daje primjere odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi te navodi posljedice neodgovornoga odnosa.	Opisuje svojim riječima i daje primjere odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi te navodi posljedice neodgovornoga odnosa.	Opisuje svojim riječima i daje primjere odgovornoga odnosa prema sebi, drugima i prirodi.
B.3.2. Učenik zaključuje o promjenama i odnosima u	Prepoznaje važnost biljaka i životinja za život ljudi i daje vlastite primjere. Objašnjava međuovisnost biljnoga i životinjskoga svijeta i čovjeka.	Zaključuje o uzrocima i posljedicama promjena u	Analizira i predviđa promjene u prirodi i	Bilježi, opisuje i predviđa promjene u prirodi i	Bilježi i uz pomoć predviđa promjene u prirodi i međuovisnost

prirodi te međusobnoj ovisnosti živih bića i prostora na primjerima iz svoga okoliša.	Objašnjava povezanost staništa i uvjeta u okolišu s promjenama u biljnome i životinjskome svijetu u zavičaju. Zaključuje o uzrocima i posljedicama u procesima u prirodi npr. truljenja, sušenja, gorenja, otapanja, miješanja i sl.	prirodi i međuovisnosti živih bića i staništa.	međuovisnost živih bića i staništa	međuovisnost živih bića i staništa.	živih bića i staništa.
B.3.3. Učenik se snalazi u promjenama i odnosima tijekom vremenskih ciklusa te analizira povezanost vremenskih ciklusa s događajima i važnim osobama u zavičaju.	Opisuje svoje prvo desetljeće i na vremenskoj crti ili lenti vremena prikazuje značajne događaje u svome životu. Uspoređuje prošlost i sadašnjost i predviđa promjene i odnose u budućnosti. Raspravlja o utjecaju događaja, osoba i promjena na sadašnji i budući život čovjeka. Prikazuje događaje, osobe i promjene u zavičaju tijekom prošlosti i sadašnjosti te ih predviđa u budućnosti služeći se kalendarom, vremenskom crtom, crtežom i sl., uz korištenje digitalnih interaktivnih usluga (geografske karte, vremenska prognoza…), IKT-a, ovisno o uvjetima.	Uspoređuje događaje, osobe i promjene tijekom desetljeća, stoljeća i tisućljeća i raspravlja o njihovu utjecaju na sadašnjost i budućnost.	Objašnjava događaje, osobe i promjene tijekom desetljeća, stoljeća i tisućljeća i njihov utjecaj na sadašnjost i budućnost.	Opisuje događaje, osobe i promjene tijekom desetljeća, stoljeća i tisućljeća i njihov utjecaj na sadašnjost.	Uz pomoć opisuje događaje, osobe i promjene tijekom desetljeća, stoljeća i tisućljeća i njihov utjecaj na sadašnjost.
B.3.4. Učenik se snalazi u prostoru, tumači plan mjesta i kartu zavičaja, izrađuje plan neposrednoga okružja i zaključuje o povezanosti prostornih	Snalazi se u zavičajnome prostoru prema glavnim i sporednim stranama svijeta. Čita i tumači plan mjesta prema tumaču znakova (legendi). Kreće se od točke A do točke B koristeći se planom. Izrađuje/prikazuje plan neposrednoga okružja različitim načinima. Prepoznaje utjecaj promjene stajališta i vremenskih uvjeta na obzor. Čita geografsku kartu.	Snalazi se u zavičajnome okruženju, analizira plan mjesta, geografsku kartu i međuodnos prostornih obilježja zavičaja i načina života te izrađuje plan	Snalazi se u zavičajnome okruženju, čita i objašnjava plan mjesta, geografsku kartu i međuodnos prostornih obilježja zavičaja i načina života te izrađuje plan	Snalazi se u zavičajnome okružju, čita i opisuje plan mjesta, geografsku kartu i međuodnos prostornih obilježja zavičaja i načina života te izrađuje plan	Uz pomoć se snalazi u zavičajnome okruženju, čita plan mjesta i geografsku kartu, izrađuje plan neposrednoga okruženja te opisuje međuodnos prostornih

obilježja zavičaja i načina života ljudi.	Prepoznaje prostorna (reljefna) obilježja zavičaja koja uvjetuju način života ljudi.	neposrednoga okruženja.	neposrednoga okruženja.	neposrednoga okružja.	obilježja zavičaja i načina života.
Domena i ishod	Razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **5**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **4**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **3**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **2**
C – Pojedinac i društvo **C.3.1. Učenik raspravlja o ulozi, utjecaju i važnosti zavičajnoga okružja u razvoju identiteta te utjecaju pojedinca na očuvanje baštine.**	Raspravlja o svojoj ulozi i povezanosti sa zavičajem prema događajima, interesima i vrijednostima. Raspravlja kako izgled zavičaja utječe na način života. Objašnjava prirodnu i društvenu raznolikost, posebnost i prepoznatljivost zavičaja koristeći se različitim izvorima. Uspoređuje društvo u zavičaju u prošlosti sa sadašnjim društvom, komentira sličnosti i različitosti. Navodi značajne osobe i događaje iz zavičaja i objašnjava njihov doprinos zavičaju i stavlja ih u povijesni slijed. Objašnjava i procjenjuje povezanost baštine s identitetom zavičaja te ulogu baštine na zavičaj. Imenuje i opisuje neku od zaštićenih biljnih i/ili životinjskih zavičajnih vrsta te predlaže načine njezina očuvanja. Navodi primjere i načine zaštite i očuvanja prirodne, kulturne i povijesne baštine zavičaja.	Raspravlja o ulozi i utjecaju prirodnih i društvenih posebnosti zavičaja u razvoju identiteta te utjecaju pojedinca na očuvanje baštine.	Objašnjava ulogu i utjecaj prirodnih i društvenih posebnosti zavičaja u razvoju identiteta te utjecaj pojedinca na očuvanje baštine.	Povezuje ulogu i utjecaj prirodnih i društvenih posebnosti zavičaja s razvojem identiteta te daje primjer utjecaja pojedinca na očuvanje baštine.	Opisuje ulogu i utjecaj prirodnih i društvenih posebnosti zavičaja u razvoju identiteta te uočava utjecaj pojedinca na očuvanje baštine.
C.3.2. Učenik raspravlja o utjecaju	Raspravlja o pravilima i dužnostima te posljedicama za njihovo nepoštivanje.	Raspravlja o uzročno-posljedičnoj	Objašnjava uzročno-posljedičnu	Opisuje uzročno-posljedičnu povezanost	Uz pomoć navodi uzročno-posljedičnu

pravila, prava i dužnosti na pojedinca i zajednicu.	Opisuje i raspravlja o pravilima u digitalnome okružju. Ispunjava dužnosti u razredu i školi. Istražuje odnose i ravnotežu između prava i dužnosti te uzroke i posljedice svojih postupaka u poštivanju prava drugih. Sudjeluje u različitim humanitarnim i ekološkim aktivnostima. Raspravlja o ljudskim pravima i pravima djece. Uvažava različitosti i razvija osjećaj tolerancije. Predlaže načine mirnoga rješavanja problema.	povezanosti pravila, prava i dužnosti.	povezanost pravila, prava i dužnosti.	pravila, prava i dužnosti.	povezanost pravila, prava i dužnosti.
C.3.3. Učenik povezuje prirodno i društveno okružje s gospodarstvom zavičaja.	Objašnjava važnost različitih zanimanja i djelatnosti u zavičaju. Opisuje važnost rada i povezanost sa zaradom i zadovoljavanjem osnovnih životnih potreba. Navodi prednosti i nedostatke zavičajnoga okružja i povezuje ih s gospodarskim mogućnostima. Opisuje i predlaže načine gospodarskoga razvoja mjesta. Opisuje na primjerima poduzetnost i inovativnost. Razvija poduzetnički duh. Predlaže načine odgovornoga trošenja novca i načine štednje. Predlaže načine poboljšanja kvalitete života u školskome okružju.	Povezuje zajednicu i okoliš s gospodarstvom zavičaja, opisuje važnost poduzetnosti i inovativnosti predlažući aktivnosti koje ih promiču te raspravlja o odgovornome trošenju novca i vrijednosti rada.	Uz pomoć povezuje zajednicu i okoliš s gospodarstvom zavičaja, opisuje važnost poduzetnosti, inovativnosti, objašnjava važnost štednje, odgovornoga trošenja novca te vrijednosti rada.	Prepoznaje povezanost zajednice i okoliša s gospodarstvom zavičaja, važnost poduzetnosti i inovativnosti te opisuje i navodi primjere odnosa prema radu, važnosti štednje i odgovornoga trošenja novca.	Prepoznaje povezanost zajednice i prirodnoga okruženja s gospodarstvom zavičaja te opisuje i navodi primjere svoga odnosa prema radu, važnost štednje i odgovornoga trošenja novca.
Domena i ishod	Razrada ishoda	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **5**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **4**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **3**	odgojno-obrazovni ishodi na razini usvojenosti **2**
D – Energija **D.3.1.**	Prepoznaje načine korištenja energijom u svome okolišu.	Opisuje i navodi primjere	Opisuje i navodi primjere	Uz pomoć opisuje i navodi primjere	Uz pomoć prepoznaje

Učenik opisuje različite primjere korištenja, prijenosa i pretvorbe energije na temelju vlastitih iskustava.	Navodi primjere prijenosa električne energije i topline. Opisuje načine kako se gubitci topline mogu bitno smanjiti. Opisuje pretvorbu energije iz jednoga oblika u drugi na primjeru. Otkriva kako pojedini izvori i oblici energije utječu na okoliš. Opisuje načine primjene energije u zavičaju. Povezuje prirodna obilježja zavičaja s mogućnostima upotrebe obnovljivih izvora energije.	korištenja, prijenosa i pretvorbe te opisuje načine primjene energije u zavičaju.	korištenja, prijenosa i pretvorbe te uz pomoć prepoznaje i navodi primjere primjene energije u zavičaju.	korištenja, prijenosa i pretvorbe energije.	primjere korištenja, prijenosa i pretvorbe energije.
A.B.C.D Istraživački pristup	Promatra i opisuje. Postavlja pitanja. Postavlja pretpostavke o očekivanim rezultatima. Planira istraživanje (na koji način doći do odgovora). Provodi jednostavna istraživanja i prikuplja podatke. Mjeri i očitava. Prikazuje i analizira podatke. Zaključuje. Provjerava i uočava pogreške. Uočava novi problem. Slijedi etape istraživačkoga pristupa.	Uz usmjeravanje oblikuje pitanja, koristi se opremom, mjeri, bilježi, objašnjava i uspoređuje svoje rezultate istraživanja s drugima i na temelju toga procjenjuje vlastiti rad te predstavlja rezultate.	Uz usmjeravanje postavlja pitanja povezana s opaženim promjenama, koristi se opremom, mjeri, bilježi, objašnjava i predstavlja rezultate istraživanja prirode, prirodnih ili društvenih pojava i/ili različitih izvora informacija.	Uz pomoć postavlja pitanja povezana s opaženim promjenama, koristi se opremom, mjeri, bilježi i opisuje rezultate te ih predstavlja.	Uz pomoć postavlja pitanja povezana s opaženim promjenama, koristi se opremom, mjeri, bilježi rezultate te ih predstavlja.